

Italské jednohubky

s humorem
a laskavostí
o životě v Itálii

Marta Kučíková

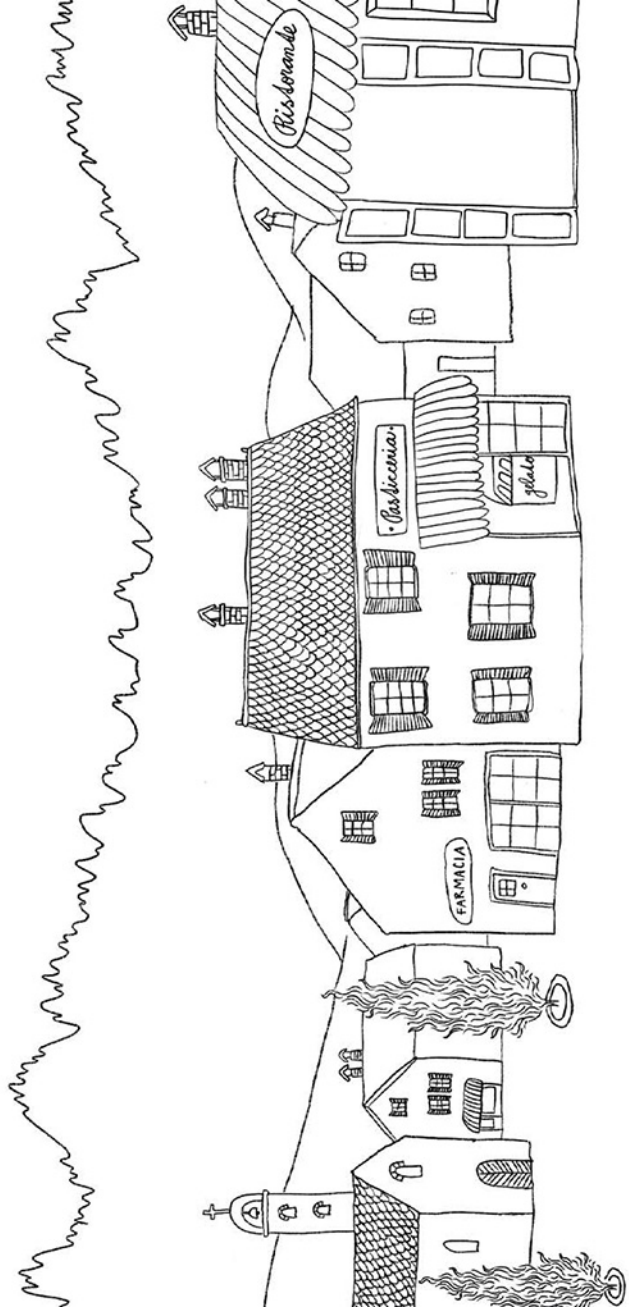
Mladá fronta

Blogerka desetiletí
Blogerka roku 2016

MLADÁ FRONTA

Italské jednohubky

Marta Kučíková

Mladá fronta

Text © Marta Kučíková, 2017 Illustration

© Ivona Knechtlová, 2017

ISBN 978-80-204-4740-1 (pdf)

Věnováno mým milovaným dětem (Sárince, Marušce
a Šimonkovi) a mému muži Vítkovi. A vám všem, blízkým
mému srdci...

Mezi řádky pár drobků o mně

Po čtyřicítce se mi dosavadní poklidný život v rodné Telči a pražském paneláku s manželem a dětmi obrátil vzhůru nohama.

Já, postarší matka dvou malých holčiček, jsem po velmi dlouhém váhání následovala svého průbojného českého manžela do Itálie. Ne na pláž k moři a věčnému slunci, ale do drsného podhůří severoitalských Dolomit, kde má chleba stejně tvrdou kůrku jako v Čechách. Bez absolutní znalosti italštiny, bez širší rodiny a přátel. S naivní představou brzkého návratu do rodné hroudy. Manžel si zkrátka našel práci v malém italském

Zapadákově. Po hektickém pracovním vypětí v Praze toužil po životě ve zdravějším prostředí a chtěl více času trávit s rodinou. Jeho „maximálně pět let, více ne“ se protáhlo na současných dvanáct. Mezitím

se mi v mých 42 letech narodilo třetí dítě.

Hory jsou nádherné, často však s vrcholky zahalenými do těžkých mlh, viditelnost nulová a vlhkost stoprocentní. Moře

daleko, stejně jako slunce. Tady si nikdy nezvyknu! Kultura žádná, a práce – zkrátka budu holkou pro všechno.

Má ješitnost a jakási maloměstská pýcha „přece tady s univerzitou nebudu uklízet nebo prodávat“ vzaly po pár měsících za své. Knížku *Italsky za šest týdnů* jsem studovala několik let s výsledkem nula. První měsíce bez telefonu a spojení do Čech – a zejména bez internetu – byly občas nevydýchatelné. V duchu jsem pokaždé plánovala odjezd ne za pět let, ale nanejvýš za týden (samozřejmě po předchozím definitivním zneškodnění manžela). Jenže ženská míní, a italské žití mění.

Každodenní zážitky jsou jako zdejší těstoviny... na tisíc způsobů!

Chci prsa. Ale italská.

„Velký prsa. Hodně!“ říkám česky a objíždím rukama svůj kypřý hrudník v místním řeznictví. Sympatický řezník, mladý pohledný Ital, se řehtá. Řehtá, ale nechápe. Možná si myslí – baba chce asi liposukci či co. Tak znovu. Ach jo. Hranice mé trapnosti se den ode dne posouvá do nekonečna, podobné zážitky mě zocelují. Zapomenutí česko-italského slovníku (někde doma, jako vždy není na svém místě) se mi tentokrát vymstilo. Šlapat pro něj tři kilometry zpět domů, to se mi nechce. Nevzdávám to.

Angličtina, ruština, němčina. Tady, na italském maloměstě, naprosto nepoužitelné jazyky. Prostě italsky mluvit musíte, i když fakt neumíte. Znovu mimické divadlo s mým poprsím. Řeznický sympaťák se ale absolutně nechytá.

Nabízí mi dokonce býčí žlázy. Ty znám ještě z dětství, tatínek z nich dělával báječný pikantní guláš.

Řeznictví je útulné a čistounké. Takový kosmetička pro váš žaludek. Desítky druhů mas, jemně naklepané telecí řízky, různá (mně neznámá) masíčka, voňavý špalír domácích salámů. Krámek se dědí z generace na generaci. U kasy sedí devadesátiletý majitel a třesoucíma se rukama markuje. Kupodivu přesně. V parném létě si jde na chvíli ven na schody prohřát své staré řeznické kosti a pak zase šup do krámku. Každému příchozímu

dítku nakrájí zdarma několik plátků ohromné šťavnaté voňavé šunky. Bohužel jenom dětem. Většinou se v řeznictví statečně ovládám, ale v autě žebrouním aspoň o soustíčko... Moje dětské trio je rychležroucí, někdy nemám prostě šanci.

Jak se řeknou italsky „kuřecí prsa“?

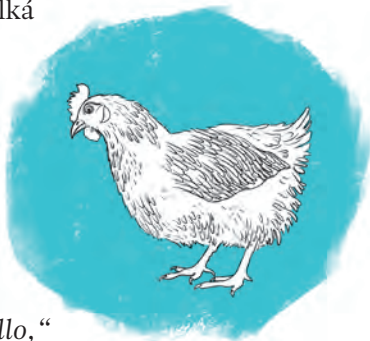
Italské dámy přítomné v řeznictví jsou na pochybách, jestli jsem ožralá nebo blbá. Ne. Jsem zoufalá, chci upéct kuřecí prsa na čerstvém rozmarýnu. Ten jsem včera při sprintu ze školky někomu uloupila za plotem. Rozmarýnu je dost, roste všude jako u nás kopřivy.

Poslední pokus.

Předvádím rukama, jak mám velká ňadra, pak skrčím paže a mávám jimi jako křídly a hlasitě pípám. Myslím, že se tímto okamžikem hranice trapného oné nekonečnosti už dotkla. Řeznictví je plné lidí, které raději nevnímám. Řezník pláče smíchy.

Říká: „*Si, si, signora, petto di pollo,*“ a přináší mi těžce vybojovaný flák kuřecích prsou. Jako signora odcházím středem s kořistí a jistotou, že na mě řezníci ani kolemstojící hned nezapomenou. Od té doby mám kromě stálých vřelých sympatií řeznického personálu také doživotní přezdívku „ta paní s prsama“.

Mám štěstí, že jsem si nešla pro kachní zadky. Tuším, že by se rodina musela na delší dobu spokojit s italským vegetariánským menu...

Jak zdrogovat Itala

„Jsme Češi..., něco jako Němci či Poláci,“ představuje nás italským sousedům můj muž. Jsme pro ně divní. Muž blondák, děti jakbysmet, já v bankovním kostýmku. Jako z jehovistické brožurky *Navždy v ráji* nebo tak nějak. Bankovní kostýmky tady, v podhůří italských Dolomit, nosí jen ženské nad osmdesát. Přízeň nedůvěřivých Italů chceme získat plechovkou Prazdroje a čerstvě upečenými makovými buchtami. K asfaltově silné kávě budou sladkou tečkou. Doufám, že ne vražednou.

Partají je v baráku šest. Po nočním stěhování z Prahy do severoitalského maloměsta se jdeme seznámit se svými sousedy. Manžel má funkci zvoníka, já podržbuchty a děti (nepedagogicky) podržpiva.

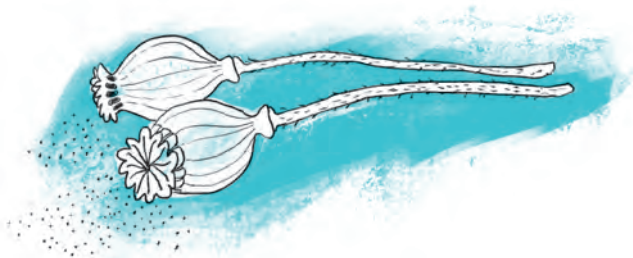
Otvírá první sousedka. Čist'ounká droboučká šedesátnice. Celoživotní žena v domácnosti jako většina Italek. „Češi?“ usmívá se. Na rozdíl od manžela italsky zatím neumím. Sousedka dobrosrdečně spustí italský slovní kulomet. Nechápe, že nechápu. Italština je přece tak jednoduchá. Mou nedokonalost doháním širokým úsměvem. Mám ho tak nějak mimoděk, nafurt. Muž mi důrazně šeptá, že se jedná o jakousi smutnou historii. Pusa mi hrůzou ztuhne do permanentního úsměvu

a nejde stáhnout zpět. Sousedi mi asi dočasně přilepí nálepku „blbá, a navíc cynická“.

Sousedka aspoň pochválí buchtu. Chválí, rozlomí a mák s rumem na chvíli přebije věčně vydezinfikovanou chodbu. Do buchtu ale nekousne. Rychle a zdvořile se rozloučí. Něco je blbě. Ale co? Druhý souseď, školník, kopie seriálového Cataniho. Sympaťák milující všechny děti světa i mimo sluneční soustavu. Později prokouknu pedantského puntičkáře, kterého děsí větší počet dětí, to jest více než jedno. Buchtu rozlomí, zarazí se, pochválí, ale nechutná. Po pár locích Prazdroje mu už žádné dítě nevadí. Jen ta moje buchtu, ta asi ano.

Další partaje jsou si podobné. Navzájem se po italsku objímáme, z piva jsou nadšení. Syn mladých souseďů prošpikuje prstíkem buchtu a vytvoří horský tunel. Trpím. Další souseďka je milá padesátnice. Stará se o své staré a nemocné sourozence. S jejím hluchým devadesátiletým bratrem si ihned rozumíme gesty. Konečně první Ital, který mě chápe!

Poslední partaj. Mírně apatický ležící pán a zbytek rodiny. Naše malá Maruška přitanečí k ležákovi a tahá ho za ruku, aby šel tančit. Muž zírání na živelnou vlasatou blondětici. Možná první ve svém životě. „On sotva chodí,“ říká jeho upjatá žena.

Pán však vstává, s hůlkou, Maruška ji opatrně odkládá do rohu a začnou společně tančit. Žena stále opakuje: „Jak to? Sotva chodil, a teď tančí!“ Osud makové buchy je mi v tuto chvíli šumafuk. Všichni tleskáme skvělému tanečnímu páru. Představení naší divné české rodiny je u konce.

S buchtami jsem šlápla vedle. Pro Itala je totiž mák synonymem opia, nikdy by jej nepozřel. Teď už chápu vyděšené sousedy při pohledu na naše dítky bašticí buchy. Patrně si mysleli, že jsme předvojem počínající invaze barbarských Čechů s cílem postupně zdrogovat italskou velmoc.

Holt jsme zase nikoho nezdrogovali. Jen jedna malinká česká holčička vrátila jednomu nemocnému italskému staříkovi chuť opět tančit...

Večerní kurz italského pro mimozemšťany

„To je Marta!“ Učitel Antonio, prchlivý Ital v nejlepších letech, mě postrčí do třídy za hromového řevu: „O-pa-kuj-te, *mamma mia!!!* – mluvím, mluvíš, mluví. *Ancora* (znovu)! Mlu-vím, mlu-víš...“

Začíná večerní kurz pro nás, dospělé neitalské různobarevné mimozemšťany.

Chce se mi všechno, tělo se bouří, snad to ještě dvě hodinky vydržím. Sednout – kam? Kterí dobráci mě pustí do svých řad?

Zadní lavice obsadili černoši, vpředu sedí snaživé Rusky. Prostředek patří Číně... Vplula jsem mezi navoněný černošský kluky. Jenom se na mě zubí. Jako v nějakém špatném pornofilmu. Křehká běloška uprostřed hromotluckých ztepilých černých hřebců. Je to nadsázka. Samozřejmě to tak nebylo. Spíše pěkně roslá statná běloška uprostřed deseti hubeňoučkových a zakřiknutých kluků z Ghany. Asi se mě bojí nebo pro ně nejsem dost tmavá. Milí, ale hned se roztáhli přes další volné židle.

Sunu se dál za třídní mantry – tentokrát nemluvíme, ale spíme. Já spím, ty spíš, on spí – on nespí. Chci patřit do nějaké národnostní party, abych měla pocit sounáležitosti jako ochranu před hřímajícím Antoniem.

Antonio. Charismatický krásný Ital, ale na facku. Feministky by se na něm vyřádily a začaly by vyzdvihovat klady českých mužů.

Zkousím proniknout mezi pyšné Rusky. Ty jejich ruské mikry. Pyšné nejsou, zakrývají tím nejistotu a jakousi podřízenost. Snaživě se smějí vtipům Antonia. Rusky svým měkkým přízvukem vytvářejí z itaštiny šišlavé teploušské nářečí. Ani ony mě nechtějí, dvě si dávají na volné židle vedle sebe levné tašky z trhu.

Sláva. Čínské sluníčko, sedící vedle několika Indů v prostřední řadě, mi podává ruku. „*Nihau*,“ tedy ahoj. Bohužel mluví jenom čínsky a italsky. V tuto chvíli neovládám ani jedno.

„Marta je z Československa,“ říká Antonio jako vsuvku mezi svými učitelskými hromy—blesky. Po zkušenostech s italskými úřady ani nepředpokládám, že je moje rodná hrouda pupkem světa. Rusky náhle ožily: „*Máárta — ty náša*,“ radují se. Ruština mi problém nedělá, a po hodině holkám v ruštině recituju notoricky známý dopis Taťány Oněginovi. Je to v suchu. Mám svoji ruskou partu pro intelektuální vybití a černošskou a indicko—čínskou partu pro nové a neobjevené.

Předčasně zestárlá tělnatá Moldavka je mou záchranou. Překládá mi v ruštině téměř celou lekci. Nemáme knihy, Antonio napíše na tabuli — spím, spíš, spí, spíme, spíte, spí. Každý z nás nahlas opakuje spící mantru, pak třicetkrát celá třída. Padesátkrát. Zblázním se. Asi jo. A znovu.

Komenský by se tu tetelil blahem. Komenského v Itálii neznají. Ani Den učitelů. V počátcích našeho italského pobytu

(přesně 28. března na Den učitelů) jsem poslala učitelce do školky po dětech přenádhernou kytici, koupenou v blízkém květinářství. Učitelka, Komenského neznajíc, nechápala. Navíc jsem později zjistila, že se květiny, ze kterých byla tahle kytice uvázaná, používají výhradně na jejich hroby.

První hodina kurzu končila. Zatímco jsem pár minut poté ještě jazykově obcovala se svými třemi partami, manžel s očima nevyspalého králíka čekal, s jakou se vrátím.

„Jak jsi pokročila?“ zeptal se mě s nadějí v mou prudkou a rychlou inteligenci. „Značně,“ přiznala jsem se. „Naučila jsem se dvacet nových slovíček... RUSKÝCH...“

Králičí oči zcepeněly.

Mé tři děti se učily italsky postupně, v místní školce. Jednou se z ní vrátil syn domů s pár škrábanci navíc. Prý s klukama po

sobě stříleli. Jako. Kamínky a pískem. „Co na to paní učitelka?“ ptala jsem se ho naštvane. „Nic. Vůbec jí to nevadilo! Jenom měla hroznej hlad,“ odvětil spokojeně a dodal, „volala pořád PASTA, PASTA (*pasta* = těstoviny)!“ Vše se posléze vysvětlilo, učitelka není flegmatická a bláznivá italská bulimička. Ve skutečnosti totiž volala BASTA (přestaň)!

Charismatický učitel Antonio nikdy nečetl skvělou knihu Leo Rostena *Pan Kaplan má stále třídu rád*, přitom jako by byla psána o nás. Do italštiny ji doposud nikdo nepřeložil, možná se toho v budoucnu chopí někdo z mých nadaných spolužáků. Já to asi, *izvinitě*, nebudu.

Začít se učit v cizí zemi jejich jazyk je podle mě pro ženskou po čtyřicítce stejné jako pro muže po padesátce mít první pohlavní styk. Buď to přežijete a vychutnáváte si to, nebo vás to zabije...

A baba ztuhla, jako když utne

„*Madonna mia...!*“ Jízdní řád místní italské MHD silně připomínal sudoku pro pokročilé. Na důstojný úřad, vzdálený 5 km, jsem raději dorazila podél rušné silnice pěšky. Naprosto nedůstojně. Zmačkaná, místo vlasů chemlonový bobek, rozplizlé stíny až k bradě. V tu chvíli mi ale můj vzhled fakt žily nerval. Italská úřednice, které jsem usedla tváří v tvář, vypadala jako po nejdelší trase pochodu Praha—Prčice.

Vyžilá bývalá prostitutka s rozmazaným make-upem a krvavými očima zhrzené a podvedené. Možná má dobré srdce, chabě jsem si namlouvala.

Chabě a zbytečně.

„*Codice fiscale?*“ zavrtěla nesouhlasně hlavou. Všechny mnou předložené dokumenty (za nimiž se skrývalo několik cest do Prahy a razítkování od krajského úřadu přes tlumočnicku a Ministerstvo zahraničních věcí až po italskou ambasádu) odsunula štítivě na moji stranu stolu. Znamenalo to definitivní NE.

„*Codice fiscale*“ – tato prapodivná slova znamenají něco jako rodné číslo. Bez něj jste ztraceni a neexistujete, tedy v rámci italských zákonů. Pár dní po přestěhování do italských luhů, hájů a hor jsem se vydala dolů, do města na úřad, toto životu nezbytné rodné číslo získat.

Úřad je zde silnou autoritou, takovou nekompromisní italskou tchyní s právem veta. Běžný Ital si zásadně na své úředníky nestěžuje, nehádá se, nerozčiluje se. Pokud úřad naznačí, že něco nelze – i když to lze –, Ital se vzdá a odchází. Většinou do baru.

Odkojena mnohaletou prací v bance šoupla jsem italské úřední tchyni dokumenty zpět k úřednímu chřtánu. To jsem si na místní zajeté poměry dovolila *tantissimo*, příliš mnoho.

Úřednice z E55 začala bublat. Nesouhlas jí čouhal ze všech tělesných otvorů. Křičela cosi o povolení k pobytu. To ovšem my, hrdí čeští členové EU, nepotřebujeme. Kartačka se znakem EU, vydaná z mé peněženky, ji rozhodila. Naprosto a nenávratně. Shodila mé dokumenty na zem.

Italsky jsem doposud znala jenom slova jako „manžel, děti, bydlet, ano, ne, povolení k pobytu a kuřecí prsa“. Použila jsem všechna, kromě toho posledního. Porazilo by ji to.

Začala jsem mluvit anglicky. Tvrdošijně trvala na tom, že anglicky neumí. Na můj německý a posléze bezchybně vyslovený ruský dotaz vybuchla. Nádherný italský ohňostroj emocí. Ostatní úředníci přestali pracovat a s napětím sledovali, jakým způsobem vybuchnu já. Bylo by to adekvátní. Patrně i jim ležela v žaludku.

